

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ
ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

А.БАЙТҰРСЫНОВ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ ӨңІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘКІМДІГІ МӘДЕНИЕТ БАСҚАРМАСЫНЫҢ "ЫБЫРАЙ АЛТЫНСАРИННИҢ ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСТЫҚ
МЕМОРИАЛДЫҚ МҰРАЖАЙЫ" КОММУНАЛДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІ

КОММУНАЛЬНОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ "КОСТАНАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ МЕМОРИАЛЬНЫЙ
МУЗЕЙ ИБРАЯ АЛТЫНСАРИНА" УПРАВЛЕНИЯ КУЛЬТУРЫ АКИМАТА КОСТАНАЙСКОЙ ОБЛАСТИ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ИННОВАЦИЯ, БІЛІМ, ТӘЖІРИБЕ-БІЛІМ
БЕРУ ЖОЛЫНЫҢ ВЕКТОРЛАРЫ»
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ҒЫЛЫМИ-ПРАКТИКАЛЫҚ
КОНФЕРЕНЦИЯСЫ

МАТЕРИАЛДАРЫ

І КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

МАТЕРИАЛЫ

МЕЖДУНАРОДНОЙ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ
КОНФЕРЕНЦИИ
«ИННОВАЦИИ, ЗНАНИЯ,
ОПЫТ – ВЕКТОРЫ
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТРЕКОВ»

І КНИГА

Қостанай, 2023

УДК 37.02
ББК 74.00
И 63

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ/ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, география ғылымдарының докторы, Қазақстан Педагогикалық Ғылымдар Академиясының мүшесі;

Жарлыгасов Женис Бахытбекович, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор;

Скударева Галина Николаевна, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент, Мәскеу облысындағы МОУ «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректорының м.а.; Ресей Федерациясының жалпы білім беру ісінің құрметті қызметкері, Ресей;

Бережнова Елена Викторовна, педагогика ғылымдарының докторы, профессор Мәскеу халықаралық мемлекеттік қатынастар институты, Ресей;

Ибраева Айман Елемановна, «Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы» ММ жетекшісі;

Онищенко Елена Анатольевна, «Педагогикалық шеберлік орталығы» жекеменшік мекемесінің Қостанай қаласындағы филиалының директоры;

Демисенова Шнар Сапаровна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының меңгерушісі;

Утегенова Бибикуль Мазановна, педагогика ғылымдарының кандидаты, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика және психология кафедрасының профессоры;

Смаглий Татьяна Ивановна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика және психология кафедрасының қауым.профессоры;

Жетписбаева Айсылу Айратовна, А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы.Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары»: 2023 жылдың 17 ақпандағы Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары. I Кітап. – Қостанай: А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023. – 1081 б. = «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков»: Материалы международной научно-практической конференции, 17 февраля 2023 года. I Книга. – Костанай: Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023. – 1081 с.

ISBN 978-601-356-244-5

Жинаққа «Инновация, білім, тәжірибе-білім беру жолының векторлары» атты Алтынсарин оқулары халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары енгізілген.

Талқыланатын мәселелердің алуан түрлілігі мен кеңдігі мақала авторларына заманауи білім беруді жаңғырту мен дамытудың, осы үдерісте қазақ ағартушыларының педагогикалық мұрасын пайдаланудың жолдарын, мұғалімдерді даярлаудың тиімді технологиялары мен форматтарын әзірлеу мен енгізу мәселелерін, ақпараттық қоғамдағы білім беру кеңістігінің ерекшеліктерін айқындауға, сондай-ақ педагогтердің инновациялық қызметінің тәжірибесін жинақтауға, педагогикалық үдеріс субъектілерін психологиялық-педагогикалық қолдауға мүмкіндік берді.

Бұл жинақтың материалдары ғалымдарға, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушыларына, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілерге, педагог-психологтарға, магистранттар мен студенттерге қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Инновации, знания, опыт – векторы образовательных треков». Многообразие и широта обсуждаемых проблем позволили авторам статей определить векторы модернизации и развития современного образования, использования в данном процессе педагогического наследия казахских просветителей, вопросов разработки и внедрения эффективных технологий и форматов подготовки учителей, специфики образовательного пространства в информационном обществе, а также обобщения опыта инновационной деятельности педагогов, психолого-педагогической поддержки субъектов педагогического процесса.

Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-244-5

9 786013 562445

УДК 37.02
ББК 74.00

© А.Байтұрсынов атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2023
© Костанайский региональный университет имени А.Байтұрсынова, 2023

ӨӘЖ 001.895

ФИЗИКА САБАҒЫНДАҒЫ АКТ: ПРАКТИКЕН ЛАЙФХАК

Ордобаева Айдана Серикказыевна
физика пәні мұғалімі
F.Қайырбеков атындағы № 9 ЖББМ
Қостанай қаласы, Қазақстан
E-mail: aiko- semei@mail.ru

Аңдатпа

Физика пәніне деген қызығушылықты қалай арттыруға болады? – деген сұраққа жауап бере отырып, физика курсына оқудың бастапқы кезеңінде балаларды пәннің күрделілігімен қорқытпай, керісінше қызығушылықты ояту жолдары беріледі. Ақпараттық технологиялар адам өміріне тереңдеп еніп, ақпараттық құзіреттілік біздің білім деңгейімізді айқындап отырғанда, біз компьютерлік сауаттылықтан артта қалған мұғалімдерді ынталандыру әдістері де мақалада қаралған.

Түйін сөздер: Физиканы оқыту, ақпараттық құзіреттілік, функционалдық сауаттылық, сындарлы оқыту.

Аннотация

Как повысить интерес к физике? – отвечая на вопрос, на начальном этапе изучения курса физики даются способы не пугать детей сложностью предмета, а, наоборот, вызывать интерес. В то время как информационные технологии глубоко проникают в жизнь человека, а информационная компетентность определяет наш уровень знаний, в статье также рассматриваются методы мотивации учителей, которые отстают от компьютерной грамотности.

Ключевые слова: Обучение физике, информационная компетентность, функциональная грамотность, конструктивное обучение.

Abstract

How to increase interest in the subject of physics? – answering the question :, at the initial stage of studying a physics course, children are given ways not to scare them with the complexity of the subject, but, on the contrary, to arouse interest. As information technologies penetrate deeper into human life, and information competence determines our level of knowledge, the methods of motivating teachers who we lag behind in computer literacy are also considered in the article.

Key words: Physics teaching, information competence, functional literacy, constructive learning

Біздің уақыт – өзгерістер уақыты. Жаңа ХХІ ғасырда қазақ біліміне жаңа тенденциялар келді. Жауап іздеуді талап еткен негізгі сұрақтар: 21 ғасыр адамы қандай болуы керек? Физика пәніне деген қызығушылықты қалай арттыруға болады? Қазіргі сабақ қандай болуы керек?

Қазіргі сабақ, ең алдымен, баланы оқуға, қарым-қатынас жасауға, өзін-өзі жүзеге асыруға көмектесуі керек. Ол үшін сабақтағы оқушы толыққанды болуы керек.

Дәстүрлі мәселелерге жаңа тәсілдер: қалай және нені оқыту керек, жаңа педагогикалық технологиялар, әдістер, әдістер, тәрбиеші мен білімді, мұғалім мен оқушы арасындағы қарым-қатынасқа жаңа көзқарастар пайда болды. Бүгінгі таңда оқушылардың танымдық белсенділігін дамыту, таным процесіне қызығушылықты қалыптастыру, оқушылардың оқу субъектісі болуға, оңай бағдарлауға мүмкіндік беретін ақпаратты іздеу, меңгеру, өңдеу және қолдану тәсілдеріне ерекше мән беру маңызды. Қоғам бұрыннан мектептегі мұндай пәнді физиканың ең қиыны ретінде жіктеп келген және менің міндетім, әсіресе физика курсына оқудың бастапқы кезеңінде балаларды пәннің күрделілігімен қорқытпау, қызығушылықты ояту. Оқушылардың белгілі бір бөлігінің физиканы оқуға деген қызығушылығының аз немесе мүлде болмауына байланысты мәселе бар. Дегенмен, соңғы статистика оқушылардың көпшілігі физиканы оқудың маңыздылығын түсінетінін көрсетеді.

Қазіргі уақытта оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту мәселесі ерекше өзекті болып отыр, өйткені қазіргі кезде әрбір оқу пәні арқылы оқушыны шығармашыл тұлға етіп тәрбиелеу басты міндетке айналды. Оқыту балалар үшін қызықсыз және бір сарынды іс-әрекетке айналмауы үшін әр сабақта балаларда оқып жатқан нәрсенің жаңалығы туралы жағымды сезім ояту қажет. Педагогикалық тәжірибемде мен мынадай принциптерді ұстануға тырысамын: қолжетімді, қызықты, ойын-сауық. Бұл үшін мен үнемі компьютердің көмегіне жүгінемін. Мұғалімдер үшін ақпараттық технологияларды пайдаланудың тиімділігі:

- оқушылардың өз бетімен жұмысына;
- уақытын үнемдеуге ;
- білім-білік дағдыларын тест тапсырмалары арқылы тексеруге;
- қажетті ақпаратты жедел түрде алу мүмкіндігі;
- оқушының ой-өрісін дүние танымын кеңейтуге де ықпалы зор.

Физика сабағында мен өз жұмысымда келесі технологиялардың элементтерін пайдаланамын: ақпараттық–коммуникациялық технологиялар, проблемалық оқыту, ойын технологиялары, тірек схемалық технологиялар, оқытудың дифференциалды тәсілі, денсаулық сақтау технологиялары. Мен ақпараттық–коммуникациялық технологияға тоқталамын. Ақпараттық технологиялар сабақтың ақпараттық мазмұнын, оқытудың тиімділігін арттырады, сабаққа серпінділік пен мәнерлілік береді. Сабақта ақпараттық технологияларды қолданудың арқасында бейнефильмдердің үзінділерін, сирек фото–суреттерді, графиктерді, формулаларды, зерттелетін процестер мен құбылыстардың анимациясын, техникалық құрылғылар мен тәжірибелік қондырғылардың жұмысын көрсетіп, интерактивті дәрістерге жүгінуге болады. Компьютерлік модельдер дәстүрлі сабаққа оңай сәйкес келеді және оқу әрекетінің жаңа түрлерін ұйымдастыруға мүмкіндік береді. АКТ технологияларын сабақтың барлық кезеңдерінде қолдануға болады, өйткені олар оқушылардың оқу–танымдық іс–әрекетін белсендіруге ықпал етеді, сонымен қатар, физика кабинеттері мен зертханаларының құралдар және арнайы аспаптармен толық жабдықталмаған.

Сондықтан, мен өз сабақтарымда АКТ–ны қолдану тиімді деп есептеймін, себебі ол оқушылардың пәнді меңгеруге деген танымдық қызығушылығын арттырып, зейінділігін, қияли ойлауын дамытады, қызығушылығы мен пәнге деген белсенділігін арттырып, оқу үлгерімін жақсартады. Сабақтар қызықты және мазмұнды, жақсы қарқынмен өтеді. Ақпараттық–коммуникациялық технологияларды қолдану ұсынылып отырған материалдың анықтылығының сапалы жоғары деңгейіне қол жеткізуге, оқу процесіне әртүрлі жаттығуларды қосу мүмкіндіктерін айтарлықтай кеңейтуге, есте сақтаудың барлық түрлерін белсендіруге мүмкіндік береді. Бірақ оның кемшілігі де бар, өйткені оқушылар үшін бәрін өз қолдарымен ұстаудан, модельдеуден және эксперимент жасаудан және тиісті қорытынды жасаудан артық ештеңе жоқ. Соған қарамастан, физика сабағында инсайт лаборатория бөлімі өте қызықты.

- 1 лайфхак – Ақпарат байлығы (көптігі);
- 2 лайфхак – Бар уақыттық және кеңістік шекараларды жеңу мүмкіндігі;
- 3 лайфхак – Зерттелетін құбылыстар мен процестердің мәніне терең ену мүмкіндігі;
- 4 лайфхак – Зерттелетін құбылыстарды дамуда, динамикада көрсету;
- 5 лайфхак – Экспрессивтілік, экспрессивтік әдіс–тәсілдердің байлығы, эмоциялық байлық;
- 6 лайфхак – Оқушылардың білімін (тест) тексеру;
- 7 лайфхак – Көрнекіліктерді таңдау (слайд, анимация, видеоролик);
- 8 лайфхак – Сұрақтарға жауаптар дайындау;
- 9 лайфхак – Есептердің шешу жолдарын көрсету;
- 10 лайфхак – Практикалық жұмыстар жүргізу

Ал енді ақпараттық–компьютерлік технологиялардың (АКТ) артықшылықтарын тікелей айта кету керек. Әсіресе, сандық зертхана физикадан түрлі зертханалық жұмыстар орындауға мүмкіндік береді. Соның ішінде көлбеу бойынша қозғалыс, қарапайым тербелістер, сым кедергісінің вольтамперлік сипаттамасы, қызу шамның диоды, магниттік өрістер, дыбыс жылдамдығы, интерференция зертханалықтарын атап өтуге болады. Жаңа электрондық оқулықтарды, практикалық тәжірибелерді қолдануда интернет, компьютерді білу мұғалімдерге тиімді болып табылады. АКТ мұғалімге оқыту қызметін түрлендіруге мүмкіндік туғызады. Компьютер мүмкіндіктерінің мұндай байлығы оны жаңа дидактикалық құрал ретінде зерттеуге тереңірек қарауға мүмкіндік береді.

Компьютердің дидактикалық мүмкіндіктерін де есепке алу керек. Мысалы: білім берудің жалпы тәрбиелік мақсаттарына жетуге қызмет ететін дәстүрлі оқыту құралдары бар. Оларға: оқулықтар, көрнекі құралдар, зертханалық жабдықтар, тіл (ауызша сөйлеу), жазу (жазбаша сөйлеу), мәдениет жетістіктері немесе өнер туындылары және тағы басқалар жатады. Бірақ бұл оқу құралдары жаңа дамып келе жатқан оқу құралдарына орын беруде. Соның бірі – компьютерлік технология. Компьютер бірқатар көрсеткіштер бойынша басқа оқу құралдарының мүмкіндіктерінен асып түседі. Негізгі артықшылықтарға мыналар жатады: мультимедиа, интерактивтілік, достық интерфейс, оқушыға бейімделу, оқыту мазмұнының дербестігі, көптерминалдылық қолжетімділігі. Білімді іздеу және алу, оны сақтау және беру үшін адам қоғам өміріне елеулі, кейде революциялық әсер еткен қосымша құралдарды іздестірді және тапты. Білім беру үздіксіз және динамикалық процесс, ол сабақтан тыс уақытта да жалғасуы керек [2, б. 22]. Жалпы алғанда компьютерді мүмкіндігінше тек қажетті кезде ғана пайдалануды керек. Физика есептерін шығаруда 10–20%–не ғана ЭЕМ–ді тиімді пайдалануға болады. Ондай есептерге төмендегілер жатады:

- а) Белгілі формулалар бойынша көп қайталап есептеу жүргізуді талап ететін есептер.
- ә) Физикалық процесті модельдегенде трансцендентті немесе жоғары дәрежелі теңдеулермен өрнектелетін есептер.

Бұндай есептерде әр түрлі сандық әдістерді пайдалануға тура келеді. Әдетте, сандық әдістердің көбі бірнеше рет қайталап есептеуді талап етеді.

- б) Физикалық процестерді модельдегенде, кейбір құбылыстарды сөзбен түсіндіру, көзбен көру қиын болатын есептер.

Компьютерді пайдаланып есеп шығару процесін шартты түрде бірнеше кезеңдерге бөлуге болады:

- есептің қойылуы;
- математикалық модель құру;
- алгоритм құру;
- компьютерде бағдарламалау;
- алынған нәтижелерді талдау.

Физикалық есептер зерттеу сипаттары мен әдістеріне байланысты физиканы оқыту әдістемесінде сапалық және сандық есептер болып бөлінеді. Олардың әрқайсысын компьютерді қолдану арқылы мектептердің 11 – сынып оқушыларымен өткізілген кезекті дәрістерінен мысал келтіре отырып жеке – жеке қарастырайық.

Сабақ барысында оқушылар шығармашылық қаракеттің мынадай түрлері жасады: шығарылу жолы қиын және күрделі есептердің алгоритмін түзді; бағдарламасын құрап, ЭЕМ арқылы шешті. Алгоритм ЭЕМ – ге түсінікті арнайы тіл – Visual Basic бағдарламалау тілінде жазылды.

1. Сандық есептер. Есептердің бұл түрі математикалық есептеудің қажет етеді. Дұрыс іріктеп алынған жағдайда мұндай есептер оқушылардың бойында ұтымды білімнің қалыптасуына ықпалы тигізеді.

2. Сандық есептерге қарапайым жәй есептер, жаттығу есептер, көбінде үйге берілген тапсырмада формуланы есте сақтауға көмектесу үшін қажетті өлшем бірліктерінің мәліметтеріне есептің мәндерін қойып шығаруға үйретуге арналған есептер жатады.

Шығарылу тәсіліне қарай сандық есептер: ауызша, экспериментальдық, есептеу және графикалық болып бөлінеді.

а) Есептеу есептерін шығару бағдарламаның көптеген тақырыптарын жете түсініп, практикалық тұрғыдан бекіту үшін қажет. Мысал келтірейік.

Есеп № 1. Сутегі атомының жұтылу спектрінің алғашқы бес сериясындағы сегіз сызықтан тұратын толқын ұзындығының мәнін 0.1 нм дәлдікке дейін табыңдар.

Сутегі атомының жұтылуы сызығының толқын ұзындығы:

Халықаралық бірліктер жүйесі бойынша Ридберг тұрақтысы $R = 1,097373 \cdot 10^7 \text{ м}^{-1}$; $n = 1, 2, 3, \dots$; берілген n үшін $m = n + 1, n + 2, n + 3$, және т.б.

Private Sub Command1 – Click ()

R = 0.01097373

For N = 1 To 4

Print "N="; N

For M = N + 1 To N + 6

X = R * (1 / (N ^ 2) - 1 / (M ^ 2))

Print Tab (5); "M="; M; "L="; 1 / X

Next M

Next N

End Sub

Әр түрлі есептердің қиындықтарына қарай бұл кезеңдер әр түрлі қолданылуы мүмкін. Бұл жерде мұғалімнің оқушыны, оның ішінде заманауи технологияларды қолдану арқылы қызықтыра білуі соңғы рөл атқармайды.

Оқыту процесінде көрнекі құралдар мен оқытудың техникалық құралдарын (компьютер туралы айтып отырмыз) пайдаланудың объективті қажеттілігі олардың түсіну және есте сақтау процесіне орасан зор әсер етуінде жатыр. Мәтінді есте сақтаудың тиімділігін эксперименттік тексеру барысында ақпараттың 15%–ы есту қабылдаумен, 25%–ы көру арқылы қабылдаумен, ал кешенде, т.б. бір мезгілде көру және есту қабілетімен – 65%, ал егер адам оқу процесінде белсенді әрекеттерге қатысқан болса, онда материалды игеру 75% дейін өсті. [3, б. 18]

АКТ–ны пайдалану сабақ өткізудің, эвристикалық әңгіме стиліндегі диалог түрі үшін қажеттілікке айналды. Оқушыға материалды жаттап қана қоймай, түсінуге барлық жағдай жасау. Оқыту процесіне АКТ енгізу балалардың қабылдауын жандандырады, материалды оқуға деген қызығу–шылықты оятады, шығармашылық қабілеттерін ғана емес, танымдық қабілеттерін де жаттықтырады. Жоғарыда айтылғандай, АКТ–ның дәстүрлі әдістерден артықшылығы орасан зор. Оларға материалды неғұрлым көрнекі түрде берудің артықшылығы, сабақтарды ұйымдастырудың әртүрлілігі мен оқыту әдістері жатады. Бірақ компьютермен жұмыс істеудің зиянды жақтары туралы ұмытпаңыз. Мұнда қажеттілік пен жеткіліксіздік принципі қолданылуы керек. Мұндай әрекеттермен дәрігердің кеңесіне сәйкес көз гимнастикасы енгізілуі керек.

Физика сабақтарында АКТ–ны қолдануды қорытындылаймыз:

- Оқушының пәнге және оқу процесіне деген қызығушылығын белсендіру;
- Қажетті ақпаратты табу бойынша өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын дамыту;
- Үлкен көлемдегі математикалық ақпаратты өңдеу кезінде уақытты үнемдеу;
- Оқушы үлгермеген жағдайда конфликттік жағдайды жою;
- Мұғалімнің уақытын үнемдеу;

Компьютерлік технологияны оқу процесіне енгізу арқылы мыналарды қамтамасыз етуге болады:

- Компьютермен байланысу және арнайы бағдарламалармен жұмыс істеу ерекшеліктеріне байланысты конструктивті, алгоритмдік ойлауды дамыту;
- Репродуктивті әрекеттің мазмұнын өзгерту, интеллектуалды оқыту жүйесі мен модельдеу бағдарламалары ортасында эвристикалық, зерттеушілік сипаттағы тапсырмаларды орындау арқылы шығармашылық ойлауды дамыту;
- Компьютерлік іскерлік ойындар барысында бірлескен жобаларды жүзеге асыру арқылы коммуникативті дағдыларды дамыту;
- Қиын жағдайда оңтайлы шешім қабылдау және бейімделу дағдыларын қалыптастыру (модельдеу бағдарламалары негізінде компьютерлік эксперименттер кезінде, тренажер бағдарламаларымен жұмыс істеу кезінде);
- Оқушының табысты әлеуметтік және кәсіби бейімделуіне қажетті компьютерлік технологиялар саласындағы құзыреттілік деңгейіне жету.

Үздіксіз педагогикалық білім беру жүйесі – бұл көп деңгейлілігімен, ізгіліктілігімен, көп сатылылығымен және ашықтығымен ерекшеленетін динамикалық даму жүйесімен ерекшеленетіні де басты назарда ұстауымыз керек. Сонымен, ақпараттық–коммуникациялық технология саласында білімді жетілдіру, кәсіби шеберліктерді ұштау ақпараттық мәдениетті қалыптастырумен қатар жүргізіледі. Басқаша айтқанда, әрбір мұғалімнің өздігінен білім алуына және өзін–өзі дамуына жағдай жасау арқылы білім сапасын көтеру негізгі шарттардың біріне айналып отыр. Сондықтан ең негігі лайфхак ол–мұғалім өз білмін көтерумен тұрақты айналысу керек.

Әдебиеттер тізімі:

1. Овчарова Р.В. Білім берудің практикалық психологиясы: Прок. студенттерге арналған жәрдемақы. Псих. фальс. университеттер. М.: «Академия» баспа орталығы, 2003. 448 б.
2. Маркова А.Қ. Мектеп жасында оқу мотивациясын қалыптастыру: Мұғалімге арналған нұсқаулық. М., Ағарту, 1983. 96 б.
3. Гамезо М.В., Петрова Е.А., Орлова Л.М. Жас және педагогикалық психология: Педагогикалық жоғары оқу орындарының барлық мамандықтарының студенттеріне арналған оқу құралы. М.: Ресейдің педагогикалық қоғамы, 2003. 512 б.

ӘОЖ 377.5:303.446.26

ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚИТУ ЖАҒДАЙЫНДА СТУДЕНТТЕРДІҢ ӨЗИНДІК ЖҰМЫСЫН ҰЙЫМДАСТЫРУ

Орынбай Ақтолқын
Қорқыт ата атындағы ҚУ магистранты
Қызылорда қаласы, Қазақстан
E-mail: aktolkin08021999@gmail.com

Аннотация

Мақалада қашықтықтан оқыту жағдайында тиімді білім беру процесін қамтамасыз ету үшін жағдайлар жиынтығын құрудың маңыздылығы мен маңыздылығы, сондай–ақ авторлық тұрғыдан алғанда, қашықтықтан оқыту жағдайында студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру, жоспарлау және басқару бағыты қарастырылады. Жүргізілген зерттеу нәтижелеріне сүйене отырып, авторлар қашықтықтан оқыту жағдайында тиімді білім беру процесін қамтамасыз ету үшін жағдайлар жиынтығын (материалдық–техникалық, ұйымдастырушылық, психологиялық, тәрбиелік) құру қажеттілігі туралы қорытындыға келеді.

Кілт сөздер: *студенттердің өзіндік жұмысы, қашықтықтан оқыту, білім беру процесін ұйымдастыру, қашықтықтан білім беру технологиялары, студенттердің өзіндік жұмысын басқару, ақпараттық–білім беру ортасы, білім беру жүйесі, оқытушы, оқыту форматы, мотивация, кәсіби.*

Аннотация

В статье рассматриваются важность и значимость создания совокупности условий для обеспечения эффективного образовательного процесса в условиях дистанционного обучения, а также наиболее важные, с авторской точки зрения, направления организации, планирования и руководства самостоятельной работой студентов в условиях дистанционного обучения. Основываясь на результатах проведенного исследования, авторы приходят к выводам о необходимости создания совокупности условий (материально–технических, организационных, психологических, воспитательных) для обеспечения эффективного образовательного процесса в условиях дистанционного обучения.

Ключевые слова: *самостоятельная работа студентов, дистанционное обучение, организация образовательного процесса, дистанционные образовательные технологии, руководство самостоятельной работой студентов, информационно–образовательная среда, система образования, преподаватель, формат обучения, мотивация, профессионал.*